

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 482/2011

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., P., zastúpenej advokátom JUDr. J. N., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2010 sp. zn. 1 Obdo V 95/2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2011 sp. zn. 5 Obo/20/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2011 doručená sťažnosť spoločnosti T., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. J. N., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dovolacom konaní z 28. januára 2010 sp. zn. 1 Obdo V 95/2007 a rozsudkom najvyššieho súdu v odvolacom konaní z 30. mája 2011 sp. zn. 5 Obo/20/2010.

2. Sťažovateľ uviedol: „Sťažovateľ sa žalobou zo dňa 26. 07. 2006 domáhal ako žalobca proti žalovanému JUDr. V. H., advokát, správca konkurznej podstaty I., L. M., uloženia povinnosti vylúčiť veci z konkurznej podstaty s alternatívnym petitom zaplatenia sumy 4 089 183 Sk istiny s 19 % DPH a 13,5 % úrokom z omeškania ročne od 30. 06. 2006 do zaplatenia.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako prvostupňový súd rozsudkom č. k. 54 Cbi/18/2006, zo dňa 19. 10. 2006 návrh sťažovateľa zamietol. ...

Na základe podaného odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 6 Obo 303/2006, zo dňa 06. 09. 2007 zmenil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. 10. 2006 a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 4 089 183.- Sk istinu s 19 % DPH a 13,5 % úrokom z omeškania od 30. 06. 2006 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 133 045,50 Sk ... “

Proti rozsudku najvyššieho súdu v odvolacom konaní sp. zn. 6 Obdo 303/2006 zo 6. septembra 2007 podal žalovaný dovolanie. Na základe podaného dovolania „Uznesením č. 1 Obdo V 95/2007 Najvyšší súd SR zo dňa 28. 01. 2010 napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na základe zrušujúceho uznesenia zo dňa 28. 01. 2010 Najvyšší súd Slovenskej republiky (v odvolacom konaní, pozn.) rozsudkom č. k. 5 Obo/20/2010, zo dňa 30. 05. 2011, ktorý bol sťažovateľovi doručený dňa 27. 06. 2011, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. 10. 2006 č. k. 54 Cbi/18/06, v napadnutej časti rozsudok potvrdil. “.

3. Podľa názoru sťažovateľa mu „bola postupom Najvyššieho súdu SR odňatá možnosť konať pred súdom, a to minimálne v dvoch prípadoch.

a/ Krajský súd v Banskej Bystrici v zamietavom rozsudku č. k.: 54 Cbi 18/2006 - Pr z 19. 10. 2006 kvalifikoval nárok žalobcu voči odporcovi ako nárok na náhradu škody, ktorý v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu bol známy a navrhovateľ ho mal uplatniť na súde formou prihlášky.

Najvyšší súd SR ako dovolací súd v rozsudku z 30. 05. 2011 odôvodnil nárok sťažovateľa ako nárok podľa § 458 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý sťažovateľovi (navrhovateľovi) vznikol odstúpením od zmluvy, v čase vyhlásenia konkurzu táto pohľadávka už existovala, preto mala byť uplatnená konkurznou prihláškou podľa § 20

ZKV a uspokojená mohla byť z konkurznej podstaty, len ak bola prihlásená a ak bola podaná úspešná incidenčná žaloba.

Ide o arbitrárne rozhodnutie, pretože vylučuje aplikáciu § 19 ZKV. Správca konkurznej podstaty totiž zaradil do konkurznej podstaty majetok patriaci sťažovateľovi a tento bol v jeho vlastníctve po celú dobu plynutia lehoty určenej na podanie prihlášok pohľadávok.

Sťažovateľ nemal dôvod prihlásiť do konkurzu pohľadávku titulom náhrady škody (rozsudok KS v Banskej Bystrici č. k. Cbi/18/2006-Pr-96 z 19. 10. 2006), pretože mal zhotovené dielo vo svojom vlastníctve, takže žiadna škoda mu nevznikla.

Obdobne tak sťažovateľ nemal dôvod prihlasovať svoju pohľadávku do konkurzného konania ani z dôvodov uvedených v dovolacom uznesení NS SR č. 1 Obdo V 95/2007-131 z 28. januára 2010 (§ 548 ods. 2 ObZ), keďže zhotovené dielo bolo v jeho vlastníctve.

Z uvedeného nepochybne vyplýva, že dovolací senát NS SR zmenil právnu kvalifikáciu nároku sťažovateľa oproti právnej kvalifikácii použitej v rozsudku KS v Banskej Bystrici. K tejto zmene bol Najvyšší súd SR povinný umožniť sťažovateľovi vyjadriť sa a to o to viac, že ním vyslovený právny názor sa stal zrušením rozsudku NS SR spis. zn. 60bo 303/2006 zo 6. septembra 2007 pre odvolací senát záväzným (§ 243d v spojení s § 226 O. s. p.).

Ak tak neurobil, nepochybne sťažovateľovi odňal možnosť konať pred súdom.

b/ Odporca ako dovolací súd v uznesení 1 Obdo V 95/2007 z 28. januára 2010 ako dôvod zrušenia odvolacieho rozsudku uviedol nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom... Podľa názoru sťažovateľa (s odkazom na ustanovenie § 243b ods. 2 OSP a § 243b ods. 4 OSP), ak je tomu tak, ako dovolací súd uvádza vo svojom uznesení, nemohol rozsudok odvolacieho súdu uznesením zrušiť, ale mal dovolací súd rozhodovať vo veci rozsudkom a rozsudok NS SR č. 6 Obo 303/2006 zo 6. septembra 2007 zmeniť.

Tým, že tak neurobil, porušil zákon a sťažovateľovi odňal možnosť konať pred súdom, pretože, sťažovateľ má nárok, aby rozhodnutia súdov upravujúce jeho postavenie, práva a povinnosti boli zákonné a boli vydané zákonným spôsobom a aby tak bolo zachované jeho právo na súdnu ochranu.

Navyše týmito rozhodnutiami bolo záväzným spôsobom porušené ústavné právo vlastniť majetok.

Uvedené dve rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (uznesenie 1 Obdo V 95/2007-131 z 28. januára 2010 a rozsudok 5 Obo /20/2010 z 30. mája 2011) navodili pre sťažovateľa situáciu, že jeho žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že si prihláškou do konkurzu neuplatnil svoju pohľadávku z titulu náhrady škody (rozsudok KS v Banskej Bystrici), hoci obidve tieto rozhodnutia uvádzajú, že dôvodom neúspechu sťažovateľa je skutočnosť, že si v konkurznom konaní neuplatnil svoju pohľadávku z titulu § 548 ods. 2 Obz.

Rozsudok NS SR č. k. 6 Obo 303/2006 zo 6. septembra 2007 bol v celom rozsahu zrealizovaný, z toho v nie nepodstatnej časti v rámci exekučného konania.“

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. januára 2010 č. k.: 1 Obdo V 95/2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu zo dňa 30. 05. 2011, č. k. 5 Obo/20/2010 boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa T., P., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu č. k. 1 Obdo V 95/2007 z 28. januára 2010 sa zrušuje.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 05. 2011, č. k. 5 Obo/20/2010 sa zrušuje.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi T., P., trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. N., do 15 dní od doručenia tohto nálezu v sume 261,82 € plus 20 % DPH (za 2 úkony právnej pomoci, príprava a prevzatie podania sťažnosti, 1 úkon á 123,50 € plus 2x paušál á 7,41 €).

5. Vykonateľnosť rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 05. 2011, č. k. 5 Obo/20/2010 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19. 10. 2006, č. k. 54 Cbi/18/2006, sa odkladá do vynesenia nálezu Ústavného súdu SR v tejto veci.“

II.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

2. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

3. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

4. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

5. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

III.

1. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tvrdení, že rozsudkom najvyššieho súdu v konaní o odvolaní z 30. mája 2011 sp. zn. 5 Obo/20/2010 a predchádzajúcim uznesením najvyššieho súdu v dovolacom konaní z 28. januára 2010 sp. zn. 1 Obdo V 95/2007 bolo

porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ tvrdí, že

a) dovolací senát zmenil právnu kvalifikáciu jeho nároku oproti právnej kvalifikácii použitej v rozsudku prvostupňového súdu, pričom bol dovolací súd povinný umožniť mu vyjadriť sa k tejto zmene, čím mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom;

b) podľa jeho názoru, keďže nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu spočívala len v nesprávnom právnom posúdení správne zisteného skutkového stavu, mal dovolací súd podľa § 243b ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku zmeniť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom dovolací súd rozhodol uznesením, ktorým napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Sťažovateľ namietá nesprávne právne posúdenie veci najvyšším súdom v dovolacom ako aj odvolacom konaní, keďže podľa jeho názoru si nemohol uplatniť pohľadávku prihláškou v konkurznom konaní, keďže mal predmetné dielo v danom čase vo svojom vlastníctve. Sťažovateľ tvrdí, že žaloba bola zamietnutá v konaní na prvom stupni z dôvodu, že si prihláškou do konkurzu neuplatnil svoju pohľadávku z titulu náhrady škody, avšak podľa odôvodnenia napadnutých rozhodnutí v dovolacom a odvolacom konaní bola dôvodom neúspechu sťažovateľa skutočnosť, že si v konkurznom konaní neuplatnil svoju pohľadávku z titulu nároku vzniknutého odstúpením od zmluvy podľa § 548 ods. 2 Obchodného zákonníka.

K namietanému porušeniu základných práv uznesením najvyššieho súdu v dovolacom konaní z 28. januára 2010 sp. zn. 1 Obdo V 95/2007

2. Ústavný súd vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu v dovolacom konaní z 28. januára 2010 sp. zn. 1 Obdo V 95/2007 uvádza, že podľa zistení ústavného súdu toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22. februára 2010. Sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojich základných práv označeným uznesením najvyššieho súdu, bola ústavnému súdu doručená 31. augusta 2011.

3. Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd

preto sťažnosť v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

K namietanému porušeniu základných práv rozsudkom najvyššieho súdu v konaní o odvolaní z 30. mája 2011 sp. zn. 5 Obo/20/2010

4. Sťažovateľ vo vzťahu k namietanému rozsudku odvolacieho súdu z 30. mája 2011 sp. zn. 5 Obo/20/2010 vyjadruje nesúhlas s právnym názorom odvolacieho súdu (vysloveným na základe viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu vyjadreným v uznesení z 28. januára 2010 sp. zn. 1 Obdo V 95/2007).

5. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal 29. júla 2011 proti rozsudku odvolacieho súdu z 30. mája 2011 sp. zn. 5 Obo/20/2010 dovolanie.

6. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

7. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. V okolnostiach daného prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva súdne orgány (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné. Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľa pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov.

9. Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

10. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľa ústavný súd nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2011